

IFMETALL

Avtalskrav för avtal 2025

Till Arbetsgivarorganisationen, Maskinentreprenörerna
Avtalsområde Gruventreprenadavtalet ME

Avtal som ger reallöneökningar och konkurrenskraft

Av Industriavtalet framgår att industrins parter samarbetar för att säkerställa en stabil lönebildning i Sverige. Det innebär att parterna ska beakta lönebildningens konsekvenser gällande inflation, sysselsättning och konkurrenskraft. Utgångspunkten för förhandlingarna inom industrin är industrins villkor, hänsyn måste också tas till den svenska ekonomin i dess helhet.

Den ekonomiska tillväxten i de länder som är viktigast för svensk export har haft en dämpad tillväxt de senaste åren, undantaget är USA där ekonomin utvecklats starkt. Utsikterna framöver pekar mot en återhämtning i Europa. Risk för ökade handelshinder och förändrade handelsflöden på grund av geopolitiska motsättningar bidrar till osäkerheter kring utvecklingen men prognoserna om en konjunkturåterhämtning under 2025 och 2026 är samstämmiga.

Förutsättningarna i omvärlden påverkar också den svenska ekonomins utveckling. Svensk ekonomi kan utvecklas bättre eller sämre än omvärlden, men på det stora hela följer vi samma konjunkturförlopp. Efter en mycket snabb och kraftig återhämtning av tillväxten efter raset i inledningen av pandemin har svensk tillväxt utvecklats i sidled de senaste åren. Den höga inflationen och räntehöjningar har hållit tillbaka den ekonomiska aktiviteten.

Svensk ekonomi väntas nu gå in i en återhämtningsfas med stigande tillväxttal under 2025 och 2026. Hushållens köpkraft, som varit pressad de senaste åren, kommer stärkas av både ökade reallöner, fallande räntor och inkomstskattesänkningar. Det gör att hushållens konsumtion kommer bidra positivt till tillväxten igen.

Under 2023 har inflationstakten successivt fallit tillbaka och är sedan försummaren 2024 nära inflationsmålet. Bedömningarna är att inflationen kommer fortsätta att vara kvar i närheten av inflationsmålet på 2 procent under kommande år. De långsiktiga inflationsförväntningarna är också nära målet. Det innebär att lönebildningen bör fortsätta att utgå från Riksbankens inflationsmål.

Företagens långsiktiga förmåga att betala högre löner till sina anställda påverkas framför allt av annat än det aktuella konjunkturläget. Det handlar om hur produktiviteten och kostnaderna utvecklas jämfört med andra länder och hur Sverige och svensk industri står sig i den internationella konkurrensen.

IFMETALL

Svensk industris konkurrenskraft har förstärkts de senaste åren. Nominell arbetskraftskostnad i nationell valuta har de senaste åren utvecklats långsammare i Sverige jämfört med Västeuropa. Motsatt gäller utvecklingen av produktiviteten där svensk industri utvecklats något starkare. Svensk industris arbetskraftskostnadsnivå i gemensam valuta ligger nu under ett genomsnitt i Västeuropa och har sjunkit relativt Västeuropa med över 20 procent jämfört med 2013. Förändringen av kostnadsläget beror till en del på en försvagning av växelkursen. Svensk industris produktion har sedan 2018 utvecklats bättre jämfört med ett genomsnitt av länderna i Västeuropa. Sverige har tagit exportmarknadsandelar och industrins lönsamhet är god med vinstandelar på en historisk hög nivå.

De ekonomiska förutsättningarna inför avtalsrörelsen är goda. Det finns utrymme för löneökningar baserade på en stark konkurrenskraft, industrins goda lönsamhet, löneutvecklingen i viktiga konkurrentländer i Europa och en hög sysselsättning.

Våra avtalskrav beaktar industrins konkurrenskraft, inflationsmålet och sysselsättningen. Däremot anser vi att parterna inte bör fästa avseende vid tillfälliga svängningar i exempelvis konjunktur och priser. På så sätt kan parterna bidra till en lönebildning som förenar möjligheten till fortsatta reallöneökningar med långsiktigt stabila och därmed förutsägbara villkor för svensk industri.

Industrifacket Metall ställer följande krav på förändringar i Gruventreprenadavtalet ME

Gällande avtal prolongeras med följande tillägg och förändringar:

Avtalsperioden ska omfatta perioden från den 1 maj 2025 till och med den 30 april 2026. Utgångspunkten för avtalskraven är ett ettårigt avtal.

Förbundet förbehåller sig rätten att senare precisera och komplettera med yrkanden utifrån träffat avtal med Industrierbetsgivarna, avtalsområde Gruvindustrin.

Om lagstiftningen ändras under avtalsperioden ska parterna ta upp förhandlingar angående hur avtalet påverkas med eventuella ändringar och anpassningar som följd.

Löner

Lönebestämmelserna ska utformas så att de leder till ökad reallön över tid.

Föräldralediga samt långtidssjuka ska vid fördelningen erhålla en löneökning som motsvarar den för en arbetare med likartade arbetsuppgifter.

På varje företag bildas den 1 maj 2025 en lönepott genom att varje arbetare bidrar med 4,2 procent, dock lägst 1 222 kronor per månad, som multipliceras med antalet vuxna arbetare dagen före revisionen.

Potten fördelas den 1 maj 2025 genom lokal överenskommelse mellan företaget och den lokala fackliga organisationen.

Träffas ingen lokal överenskommelse om pottens fördelning ska potten fördelas generellt till arbetarna, lika för alla.

Övriga ersättningar höjs med minst 4,2 procent.

Arbetstidsförkortning – Deltidspension

En ytterligare avsättning ska göras till de system för arbetstidsförkortning som parterna tidigare har träffat överenskommelse om. Storleken på avsättningen preciseras i de kommande förhandlingarna.

Rätt till förskottssemester

För att säkerställa rätten till betald huvudsemester ska det finnas en rätt till förskottssemester. Kravet specificeras i de kommande förhandlingarna.

Tjänstledighet för att pröva annat arbete

För att öka tryggheten och rörligheten på arbetsmarknaden yrkar IF Metall om att i avtalet reglera rätten till sex månaders tjänstledighet för att pröva annat arbete.

Ordning och reda

Det rekommendationsavtal som träffas mellan LO respektive PTK och Svenskt Näringsliv om villkoren för att frigöra sig från kollektivavtalsbundenhet i samband med utträde ur en arbetsgivarorganisation behöver omgående implementeras i riks-/branschavtalen. Facken inom industrin förutsätter att våra motparter medverkar till konstruktiva förhandlingar i frågan samt till en skyndsam implementering.

Övriga avtalskrav

Övertid § 7.10

Uttag av kompensationsledighet enligt § 7.10 återförs till övertidskontot med maximalt 100 timmar per år.

Ersättning för övertidsarbete 4.2.4

Övertidsersättning höjs med 10 procent.

Ny ersättning 4.2.8

Handledarersättning till handledare vid upplärning och utbildning.

Tillägg § 4

Tillförs ett nytt tillägg, mångkunnighetstillägg som betalas när arbetstagaren kan utföra fler arbetsuppgifter i verksamheten.

Ny bestämmelse om placeringstillägg

Regelverk för tillämpning av omplaceringstillägg ska likställas med regelverket för omplaceringstillägg i kollektivavtalet för Gruvindustrin.

IFMETALL

Befattningstillägg 4.1.2

Befattningstillägg ska utges till ovan och under jord.

Stockholm den 2025-02-17

Marie Nilsson
Marie Nilsson
Förbundsordförande

Johan Sandberg
Johan Sandberg
Förhandlingsledare